

EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen (RRF) sekä Uudistuva ja osaava Suomi - ohjelman synergiat

EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman Uudistuva ja osaava Suomi
2021-2027 seurantakomitean kokous Kuopiossa 11.–12.6.2025

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Sisällys:

1. Tausta
2. RRF-toimeenpanon yleistilanne
3. TEM:n hallinnonalan kilpaillun RRF-tuen maakunnallinen jakauma
4. RRF:n ja alue- ja rakennepolitiikan ohjelman keskeisimmät yhteiset teemat
5. Suomen RRF-painotukset vs. alue- ja rakennepolitiikan ohjelma
6. Kokemuksia RRF:n tulosperusteisuudesta

1. Tausta (1/3)

- Aiemmissa tarkasteluissa (4/2023 ja 6/2024) todettiin, että
 - Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman ja Uudistuva ja osaava Suomi -ohjelman laajat tavoitteet ja painopisteet ovat pitkälti yhteneväiset.
 - Kumpikin ohjelma sisältää myös erityisiä toimenpidekokonaisuuksia, jotka eivät kuulu toisen ohjelman piiriin. Näiden kahden ohjelman kautta kanavoitavat tuet eivät käytännön tasolla aiheuta laajamittaisia päällekkäisyyksiä.
 - Rajallisessa määrässä toimenpidekokonaisuuksia tukien kohderyhmät voivat kuitenkin olla osin yhtenevät.
 - On tarpeen käyttää yhteisiä käsittelyfoorumeja sen varmistamiseksi, että RRF:n ja koheesiopolitiikan puitteissa suunnitelluilla ja toteutetuilla toimilla on myönteisiä yhteisvaikutuksia, ja että ne koordinoidaan keskenään tehokkaasti.
 - On hyödyksi jatkaa ohjelmien vertailua RRF-asetuksen 2021/241 liitteiden VI ja VII sekä koheesiopolitiikan yleisasetuksen 2021/1060 liitteen I mukaisten tukitoimialojen rahoitustietojen puitteissa.

1. Tausta (2/3)

Suomen RRF-enimmäissaanto on 1,95 miljardia euroa, josta 1,1 miljardia kohdistuu TEM:n talousarviomomentin kautta rahoitettaviin toimenpiteisiin.

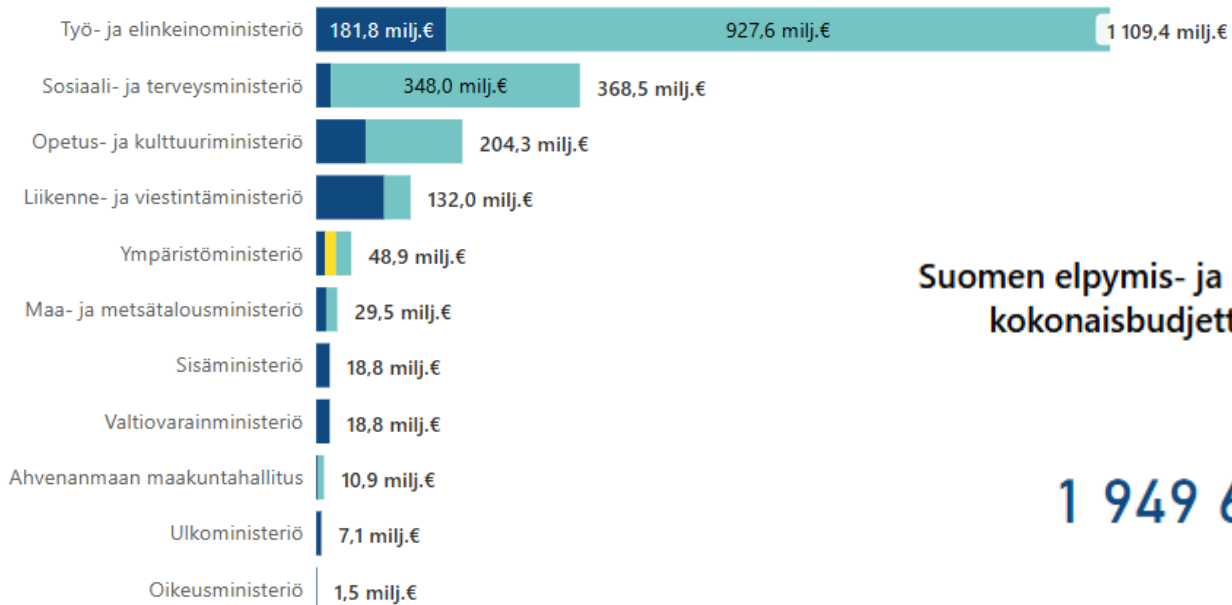
1. Vihreä siirtymä € 695 milj.	2. Digitalisaatio € 200 milj.	3. Työllisyys ja osaaminen € 575 milj.	4. Sosiaali- ja terveyspalvelut € 353 milj.	5. REPowerEU € 127 milj.
• Energiainvestoinnit • Kiertotalous • Rakennettu ympäristö • Lataus- ja tankkausinfra • Kipsikäsittely ja ravinteiden kierrätys • Maankäyttösektorin ilmastokestävyys	• Laajakaista • Digirata • Digitalous • Huipputeknologia • Digitaaliset järjestelmät • Sähköinen asiointi • Kyberturvallisuus	• TKI ml. infra • Työllisyys ja työkyky • Osaajien maahanmuutto • Ohjaamot • Jatkuva oppiminen • Pk- ja mikroyritysten kansainvälistyminen • Erityistoimialojen tuki • Korkeakoulujen aloituspaikat	• Hoitotakuun toteutuminen • Kustannusvaikuttavuus	• Vihreään siirtymään liittyvät luvat • Investoinnit puhtaaseen siirtymään • Vihreää siirtymää koskeva T&K • Merituulivoima Ahvenanmaalla
TEM TA-momentti: € 646 milj.	TEM TA-momentti: € 44 milj.	*TEM TA-momentti: € 303 milj.	TEM TA-momentti: € 0 milj.	TEM TA-momentti: €103 milj.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla RRF-tukea myöntäviä tai tukea itse toteuttamiinsa hankkeisiin käyttäviä viranomaisia ovat ministeriön lisäksi Innovaatorahoituskeskus Business Finland, Business Finland Oy, Energiavirasto, ELY-keskukset, KEHA-keskus, Patentti- ja rekisterihallitus sekä Maahanmuuttovirasto. * Sisältää 12 milj. euron siirron pilarin sisällä TEM:ltä STM:lle.

1. Tausta (3/3)

Tukimuoto ● Hallinnon sisäinen kehittäminen ● Hankintatuki ● Rahoitustuki

**Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman
kokonaisbudjetti vuosille 2021-2026**

1 949 660 000 €

2. RRF-toimeenpanon yleistilanne (1/2)

Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman myönnetty RRF-rahoitus

1 866 345 328

RRF-rahoitusta myönnetty

2 247

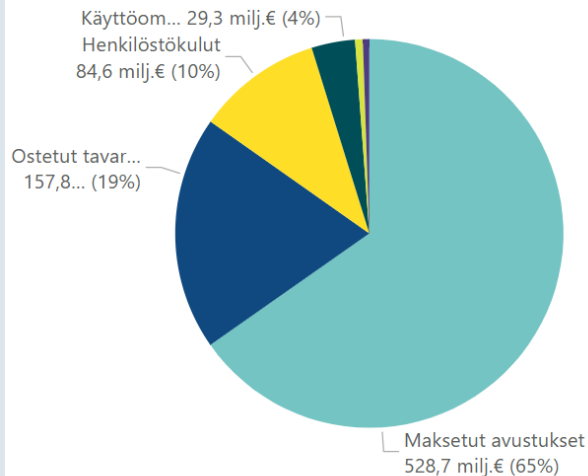
Yksilöllistä tuensaajaa

3 350

Erillistä rahoituspäätöstä

Tietolähde: Valtiokonttorin
RRP-järjestelmä. Tiedot
päivitetty 02.06.2025

RRP-toimenpiteiden toteutuneet kustannukset kuluryhmittäin

RRP-toimenpiteiden toteutuneet kustannukset

809,8 milj.
EUR

2. RRF-toimeenpanon yleistilanne (2/2)

- Komissio on suorittanut Suomelle maksuja tähän mennessä yhteensä 876,9 miljoonaa euroa.

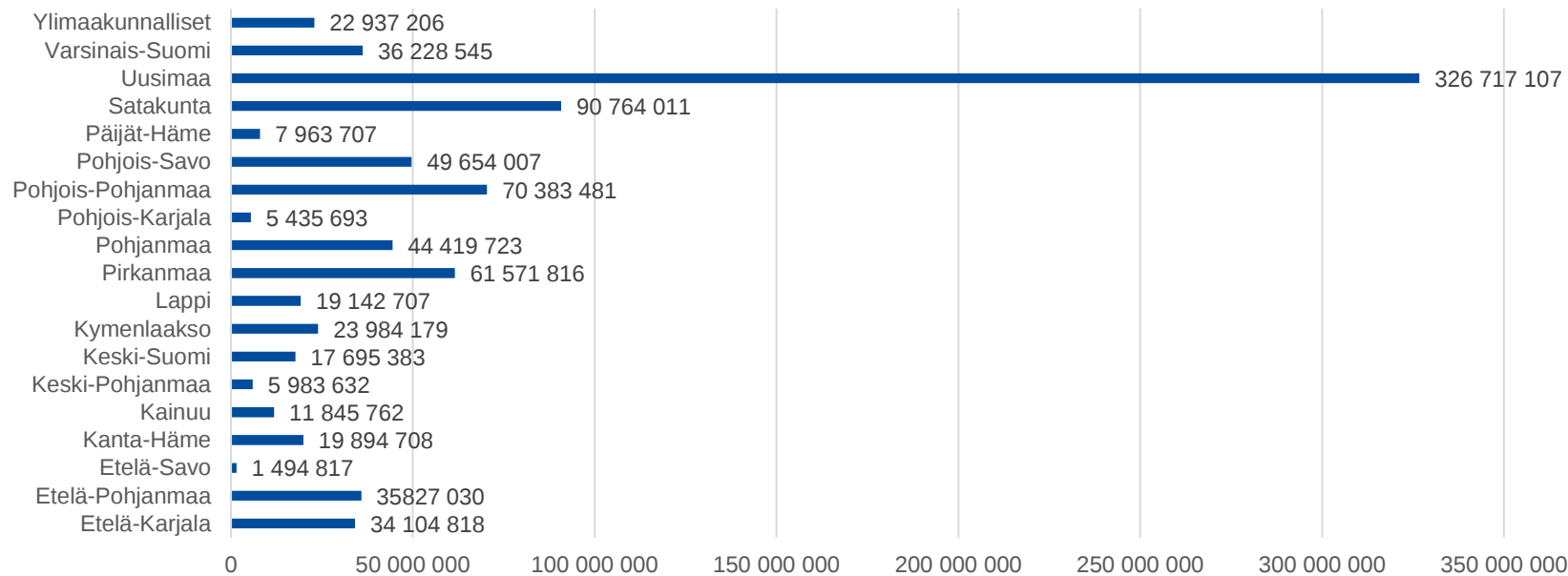
Country	Date	Budget Type	Payment Request Description	Amounts (€)
Finland	02/04/2025	Grants	2nd Payment	378 145 260
Finland	01/03/2024	Grants	1st Payment	202 303 294
Finland	25/01/2024	Grants	Pre-Financing	25 401 742
Finland	21/01/2022	Grants	Pre-Financing	271 094 341

- Suomi viimeistelee kolmatta maksupyyntöä ja neljännen maksupyyntöön työstö on aloitettu.
- Komission 4.6.2025 julkaisema tiedonanto naulaa jatkoaikataulun. [NextGenerationEU – The road to 2026 \(pdf\)](#)
 - Viimeinen maksupyyntö (Suomen kuudes) tulee jättää 30.9.2026 mennessä. Komission viimeiset maksuerät jäsenvaltioille 31.12.2026 mennessä.

3. RRF maakunnallinen jakauma

TEM:n hallinnonalan kilpailtu RRF-rahoitus yhteensä, rahoituspäätökset
9.6.2025 mennessä (yht. € 886 milj.), tuensaajien maakunnallinen jakauma

Tukiviranomaiset: työ- ja elinkeinoministeriö, Business Finland, ELY-keskukset, Energiavirasto.

Esim. STM:n päätökset maakunnittain: <https://stm.fi/kestavan-kasvun-ohjelma>

4. RRF:n ja alue- ja rakennepolitiikan ohjelman keskeisimmät yhteiset tukitoimialat Suomessa (1/4)

4.1. Tutkimus, kehitys ja innovaatiot / päivitys 6-2025

Tukitoimiala	Suunniteltu julkinen rahoitus			
	RRF*	EAKR+JTF**	EAKR**	JTF**
029 TKI-prosessit, yritysten, tutkimuskeskusten ja yliopistojen välinen teknologian siirto ja yhteistyö, jossa keskitytään vähähiiliseen talouteen sekä kykyyn selviytyä ilmastomuutoksesta ja sopeutua siihen	272 000 000	180 540 809	97 519 919	83 020 890
012 TKI julkisissa tutkimuskeskuksissa, korkeakouluissa ja osaamiskeskuksissa, myös verkottuminen	37 250 000	117 113 977	61 719 095	55 394 882
026 Tuki innovaatioklustereille, myös yritysten, tutkimusorganisaatioiden ja viranomaisten välisille innovaatioklustereille, ja yritysverkostot, jotka hyödyttävät pääasiassa pk-yrityksiä.	20 750 000	44 641 704	37 855 645	6 786 059
030 TKI-prosessit, yritysten välinen teknologian siirto ja yhteistyö, jossa keskitytään kiertotalouteen		39 093 521	32 793 147	6 300 374
(RRF 009a) Investoinnit digitaaliin liittyvään tutkimukseen ja innovointiin	8 000 000			
(RRF 021d) Investoinnit kehittyneisiin teknologioihin, kuten suurteholaskenta- ja kvanttilaskentavalmiuksiin / kvanttiviestintävalmiuksiin	25 000 000			
Yhteensä	363 000 000	381 390 011	229 887 806	151 502 205

*RRF: Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelmassa arvioitu kokonaisjakauma tukitoimialoittain vuosille 2021-2026.

**EAKR+JTF: Käynnistyneisiin hankkeisiin varattu osuus, kun 50 % ohjelman EAKR-kehyksestä ja 79 % JTF-kehyksestä on sidottu.

4. RRF:n ja alue- ja rakennepolitiikan ohjelman keskeisimmät yhteiset tukitoimialat Suomessa (2/4)

4.2. Pk-yritysten tuki / päivitys 6-2025

Tukitoimiala	Suunniteltu julkinen rahoitus			
	RRF*	EAKR+JTF**	EAKR**	JTF**
021 Pk-yritysten kehittäminen ja kansainvälistyminen, mukaan lukien tuotannolliset investoinnit	60 350 000	324 749 405	148 793 047	175 956 358
020 Pk-yritysten liiketoiminta-infrastruktuuri (myös teollisuusalueet)		48 947 212	298 326	48 648 886
075 Tuki pk-yritysten ympäristöystävällisille tuotantoprosesseille ja resurssitehokkuudelle		79 310 927	37 354 442	41 956 485
013 Pk-yritysten digitointi		39 763 308	33 635 707	6 127 601
Yhteensä	60 350 000	492 770 852	220 081 522	272 689 330

*RRF: Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelmassa arvioitu kokonaisjakauma tukitoimialoittain vuosille 2021-2026.

**EAKR+JTF: Käynnistyneisiin hankkeisiin varattu osuus, kun 50 % ohjelman EAKR-kehyksestä ja 79 % JTF-kehyksestä on sidottu.

4. RRF:n ja alue- ja rakennepolitiikan ohjelman keskeisimmät yhteiset tukitoimialat Suomessa (3/4)

4.3. Työmarkkinoiden toiminnan vahvistaminen / päivitys 6-2025

Tukitoimiala	Suunniteltu julkinen rahoitus			
	RRF*	ESR+JTF**	ESR+**	JTF**
134 Toimenpiteet työmarkkinoille pääsyn parantamiseksi	82 000 000	78 803 032	69 456 713	9 346 319
146 Tuki työntekijöiden, yritysten ja yrittäjien sopeutumiseksi muutoksiin		77 676 043	61 119 960	16 556 083
153 Keinot heikommassa asemassa olevien henkilöiden yhteiskuntaan integroimiseksi ja uudelleen työllistämiseksi		41 401 186	41 401 186	
145 Tuki digitaalisten taitojen kehittämiseen	7 200 000	22 113 347	22 113 347	
135 Toimenpiteet pitkäaikaistyöttömien työllistymisen edistämiseksi		9 564 096	9 564 096	
144 Toimenpiteet, joilla edistetään tervettä ja asianmukaista työympäristöä ja puututaan terveysriskeihin, myös edistämällä liikuntaa		9 589 375	9 589 375	
136 Nuorisotyöllisyyden ja nuorten sosioekonomisen integraation tukeminen	6 500 000	3 094 037	3 094 037	
141 Työvoiman liikkuvuuden tukeminen		2 332 317	2 332 317	
142 Toimenpiteet, joilla edistetään naisten osallistumista työmarkkinoille ja vähennetään sukupuoleen perustuvaa eriytymistä työmarkkinoilla		2 407 560	2 407 560	
Yhteensä	95 700 000	246 980 993	221 078 591	25 902 402

*RRF: Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelmassa arvioitu kokonaisjakauma tukitoimialoittain vuosille 2021-2026.

**ESR+JTF: Käynnistyneisiin hankkeisiin varattu osuus, kun 43 % ohjelman ESR+ -kehyksestä ja 79 % JTF-kehyksestä on sidottu.

4. RRF:n ja alue- ja rakennepolitiikan ohjelman keskeisimmät yhteiset tukitoimialat Suomessa (4/4)

4.4. Koulutus / päivitys 6-2025

Tukitoimiala	Suunniteltu julkinen rahoitus	
	RRF*	ESR+**
150 Tuki korkea-asteen koulutukseen (pois lukien infrastruktuurit)	15 000 000	27 466 042
149 Tuki perusasteen ja keskiasteen koulutukseen (pois lukien infrastruktuurit)		19 080 815
151 Tuki aikuiskoulutukseen (pois lukien infrastruktuuri)	38 000 000	21 269 692
Yhteensä	53 000 000	67 816 549

*RRF: Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelmassa arvioitu kokonaisjakauma tukitoimialoittain vuosille 2021-2026.

**ESR+: Käynnistyneisiin hankkeisiin varattu osuus, kun 43 % ohjelman ESR+ -kehyksestä on sidottu.

5. Suomen RRF-painotukset, joissa vastaavuus alue- ja rakennepolitiikan ohjelman tukitoimialoihin on olematon tai vähäinen

Tukitoimialojen mukaiset suunnitellut osuudet 2021-2026:

- Energiainvestoinnit (energiatehokkuus ja esittelyhankkeet, uusiutuvat energialähteet, älykkäät energiajärjestelmät, korkeahyötysuhteinen yhteistuotanto, tehokas kaukolämmitys ja -jäähdytys) EUR 557 milj.
- Terveystenhuollon digitalisointi, toimenpiteet terveydenhuoltojärjestelmien saatavuuden, tehokkuuden ja kestävyysparantamiseksi (pois lukien infrastruktuuri), EUR 353 milj.
- Valtion tieto- ja viestintätekniset ratkaisut, sähköiset palvelut, sovellukset, EUR 131 milj.
- Euroopan rautatieliikenteen hallintajärjestelmä (ERTMS), EUR 85 milj.
- Erittäin suuren kapasiteetin laajakaistaverkko, EUR 32 milj.

6. RRF:n tulosperusteisuus: kokemuksia (1/2)

Periaate on selkeä:

- Tulosperusteisuus perustuu investointeihin ja reformeihin, joille asetetut välitavoitteet ja tavoitteet tulee saavuttaa. RRF-osuudet maksetaan jäsenvaltioille saavutettujen tulosten perusteella.

Hallinto ei välttämättä kevene:

- Varojen todellisia kustannuksia on seurattava. Tuensaajien, toimeksisaajien ja edunsaajien jatkuva raportointi. Maksupyynnöt osoittautuneet työläiksi ja pitkiksi prosesseiksi.

Tulosperusteisuuden mittaristo on jäykähkö:

- Välitavoitteiden ja tavoitteiden lisäksi elpymis- ja palautumissuunnitelmaa koskevan neuvoston päätöksen liitteen tekstistä on muodostettu sitova tulosperusteisuuden elementti.
- Jäsenvaltion mahdollisuudet vaikuttaa mittariston lopulliseen muotoon ovat olleet rajalliset.
- Kuitenkin muutosprosessit mahdollisia: Suomi on käynnistämässä viidennen muutosprosessin (väli)tavoitteiden ja neuvoston päätöksen tekstin muuttamiseksi muuttuneiden olosuhteiden myötä.
 - Muutosprosessissa huomioitava komission 4.6.2025 tiedonanto.

6. RRF:n tulosperusteisuus: kokemuksia (2/2)

Tavoitteiden muotoilussa on haasteita:

- Erityisesti suurten investointien tapauksessa tavoitteiden muotoilu ja aikajänteen ehdottomuus haaste.
- Uudistusten tapauksessa tavoitteiden sitominen lainsäädännön voimaansaattamiseen nostaa kysymyksiä mm. parlamentaarisesta näkökulmasta.

Todentaminen on hallinnollisesti raskasta:

- Tulostavoitteiden saavuttamisen todentaminen jäsenvaltion maksupyyntöjen yhteydessä on erittäin työlästä; välitavoitteiden, tavoitteiden ja neuvoston päätöksen liitteen kaikki yksittäiset elementit on todennettava dokumenttipohjaisesti.

Taloudellista riskiä on vaikea ennakoida:

- Välitavoitteiden tai tavoitteiden saavuttamatta jäämisestä koituvien mahdollisten maksuvähennysten määrää on mahdoton ennakoida, koska tarkkaa metodologiaa ei ole, ja komissio soveltaa vähennyksiin tapauskohtaista harkintaansa.

6. RRF:n tuloperusteisuus / esimerkki

P1C1I1 Energiainfrastruktuuri-investoinnit

Välitavoite	Ensimmäisen energiainfrastruktuurihankkeita koskevan hakumenettelyn julkaiseminen
Välitavoite	Kaikkien energiainfrastruktuuri-investointeja koskevien avustusten myöntäminen
Tavoite ja muutettu tavoite	Tuettujen hankkeiden loppuun saattaminen → Vähintään neljä hanketta saatetaan päätökseen vastaten vähintään 137 MW:n lisäystä uusiutuvan energian kapasiteetissa ja/tai verkkoliitäntäkapasiteetissa.

Kiitos!